

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Евристичне конструювання філософських понять та
концептів**

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) PhD

Освітньо-наукова програма: «Філософія»

Спеціальність: 033 «Філософія»

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Форма навчання – денна, заочна

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 12 від “25” червня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література
10. Програмові вимоги

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Евристичне конструювання філософських понять і концептів
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Викладач (-і)	Гнатюк Ярослав Степанович
Контактний телефон викладача	0955702451
Е-mail викладача	jaroslav.gnatiuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	за попередньою домовленістю
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Евристичне конструювання філософських понять і концептів» є складовою програми підготовки аспірантів спеціальності 033 Філософія.</p> <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є принципи і методи поняттєвого і концептуального конструювання.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні і методологічні засади евристичного конструювання. 2. Евристичні моделі евристичного конструювання. 3. Евристичні моделі філософської концептуалізації. <p>Навчальна дисципліна «Евристичне конструювання філософських понять і концептів» вивчається разом із іншими філософськими дисциплінами. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття слухачами навчального курсу інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей творчого мислення та діяльності.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню культури евристичного конструювання. Окреслене коло проблем є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за спеціальністю «Філософія».</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Евристичне конструювання філософських понять і концептів» є ознайомити із евристиком як інтегративною і методологічною дисципліною, що займається конструюванням філософських понять і концептів.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни «Евристичне конструювання філософських понять і концептів» є формування у студентів філософського світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері філософії, отримання необхідного обсягу теоретичних знань, набуття практичних навичок, ознайомлення студентів із засобами і техніками евристичного конструювання.</p>	
4. Компетентності	

4.1. Загальні компетентності:

- вміння формувати нові філософські поняття;
- навички переосмислення вже існуючих філософських понять в нових інтелектуальних контекстах;
- здійснювати екстраполяцію відомих філософських понять з однієї предметної сфери філософських знань на іншу;
- вміння розрізняти філософські поняття та концепти, їхнє змістове і смислове навантаження;
- навик застосовувати філософські поняття і концепти у своїх міркуваннях та при побудові філософської теорії.

4.2. Фахові компетентності:

- розуміти теоретичний статус філософських понять та концептів;
- знати тенденції формування тенденції формування філософських понять і концептів в історії;
- вміння проводити аналіз функціонування філософських понять і концептів у структурі філософської теорії;
- спроможність застосовувати принципи і правила евристичного конструювання в контексті філософського аналізу теорії;
- спроможність застосовувати принципи і правила евристичного конструювання в контексті філософського аналізу історії філософії.

5. Результати навчання

Вивчення «Евристичне конструювання філософських понять і концептів» забезпечує такі програмні результати навчання:

- знати зміст головних філософських понять і концептів;
- вміння переосмислювати існуючі філософські поняття і концепти та залучати їх в нові контексти;
- вміння інтегрувати філософське знання шляхом екстраполяції філософських понять і концептів та на підставі цього проводити міждисциплінарні дослідження;
- знати та вміння послуговуватися засобами створення нових філософських понять і концептів.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	усі	1	Н

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцінок за сем. занят.	Термін виконання
Тема 1. Поняття і предмет евристичного конструювання філософських понять і концептів.	Лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота	1-8	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, тестування,	5	Відповідно до електронного розкладу занять

<p>Тема 2. Евристичний аналіз творчого мислення.</p> <p>Тема 3. Евристичні моделі філософського конструювання.</p> <p>Тема 4. Евристична модель креативного мислення.</p> <p>Тема 5. Евристична модель латерального мислення.</p> <p>Тема 6. Евристична модель нестандартного мислення.</p> <p>Тема 7. Евристична модель паралельного мислення.</p> <p>Тема 8. Евристична модель спектрального мислення.</p> <p>Тема 9. Філософська евристика у побудові теорії.</p>			<p>опрацювання рекомендованої літератури. 6 год. (4 год. лекцій, 2 год. сем.)</p> <p>Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, тестування, опрацювання рекомендованої літератури. 8 год. (6 год. лекцій, 4 год. сем.)</p> <p>Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, тестування, опрацювання рекомендованої літератури. 6 год. (4 год. лекцій, 2 год. сем.)</p> <p>Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, тестування, опрацювання рекомендованої літератури. 6 год. (4 год. лекцій, 2 год. сем.)</p>		
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень аспірантів, що регламентовані в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.				

Вимоги до контрольної роботи	По підсумку поточного навчання передбачена контрольна робота (максимум 15 балів)
Семінарські заняття	Оцінюється робота на 5 семінарських заняттях упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 25.
Лекційні заняття	За кожні два відвідані лекційні заняття студент отримує один бал. У підсумку максимальна кількість балів за відвідані лекційні заняття може становити 5 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення аспірантів (бали), набрані на поточному оцінюванні (25 балів), контрольній роботі по підсумку поточного навчання (15 балів), при виконанні індивідуальних завдань (індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертаційного дослідження – 5 балів) для самостійної роботи, а також бали, отримані за відвідування лекцій (5 балів).

8. Політика курсу

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється аспіранту за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, відвідування лекцій, підсумкову контрольну роботу, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність аспіранта на заняттях (у тому числі на лекційних), активність аспіранта під час семінарських занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат.

Аспірант, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку аспірант користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2. Третя спроба за відомістю №3 передбачає обов'язкове комп'ютерне екзаменаційне тестування.

9. Рекомендована література

1. Гнатюк Я. С. Еристика та евристика / Я. С. Гнатюк. – Івано-Франківськ: Симфонія, 2013.
2. Боно Э. Латеральное мышление / Э. Боно. – СПб.: Питер Паблишинг, 1997.
3. Боно Э. Нестандартное мышление: самоучитель / Э. Боно. – Мн.: Попурри, 2000.
- Делез Ж. Что такое философия? / Ж. Делез, Ф. Гваттари. – М.: Академический проект, 2009.
4. Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика / Н. В. Карамішева. – Львів: Астролябія, 2002.
5. Надлер Дж. Мышление прорыва / Дж. Надлер, Ш. Хибино. – Мн.: Попурри, 1998.
6. Надлер Дж. Мышление полного спектра / Дж. Надлер, Ш. Хибино, Дж. Фаррелл. – Мн.: Попурри, 2001.
7. Роу А. Дж. Креативное мышление / А. Дж. Роу. – М.: НТ Пресс, 2007.
8. Торп С. Учебник креативного мышления / С. Торп. – Мн.: Попурри, 2010.

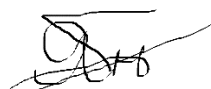
10. Програмові вимоги

Для іспиту аспірант повинен знати зміст програмових розділів і тем навчального курсу, відповідно до яких пропонується основний перелік питань:

1. Визначення еристики.
2. Уявлення про евристику.

3. Можливості евристики.
4. Концептуальні характеристики творчості та творчого мислення.
5. Методи дослідження процесів творчого мислення.
6. Технологія формування творчого мислення.
7. Евристична модель, спрямована на пошук.
8. Евристична модель, націлена на розв'язання задач.
9. Специфіка розв'язання навчальних задач.
10. Евристична модель, скерована на розв'язання проблем.
11. Креатив, креативність і креативне мислення.
12. Форми для креативного мислення.
13. Латеральне і вертикальне мислення.
14. Прийоми та методи латерального мислення.
15. Нестандартне мислення як процес.
16. Інструменти і методи нестандартного мислення.
17. «Шість капелюхів» як метод паралельного мислення.
18. Паралельне мислення у порівнянні зі змагальним мисленням.
19. «Водяна логіка» і паралельне мислення.
20. Аналітичне і спектральне мислення.
21. Принципи та процес спектрального мислення.
22. Визначення філософської евристики.
23. Евристична модель філософської рефлексії.
24. Специфіка отримання нового знання у філософії.
25. Евристична модель побудови логічних систем.
26. Проблема логічного моделювання евристичних аспектів мислення.
27. Створення філософсько-методологічних програм конкретно-наукових досліджень.

Викладач

Я.С. Гнатюк